

Styrelsen	2021-06-30 / 07-01
Handling nr	14.1
Handläggare	Lisa Nordberg
Daterad	2021-05-06
Reviderad	

**Till
Styrelsen för Västtrafik AB**

Yttrande avseende motion gällande tidskluven biljett i kollektivtrafiken

FÖRSLAG TILL BESLUT

Med anledning av nedanstående föreslås styrelsen besluta
att godkänna redovisat remissvar samt ge VD i uppdrag att översända svaret.

Skövde dag som ovan

Lars Backström

Maria Björner Brauer

Göteborg 1 juli 2021
Dnr: VTM 1-290-21

Till
Regionstyrelsen
regionstyrelsen@vgregion.se
RS 2021-01091

”Yttrande över motion av Jesper Johansson (V) och Louise Jeppsson (V) om tidsklaven biljett i kollektivtrafiken.”

Förslag till beslut

Västtrafik föreslår regionfullmäktige att anse motionen vara besvarad mot bakgrund av att:

- Västtrafik, i Kollektivtrafiknämndens inriktningsbeslut för prisjustering 2022, den 6 maj 2021 fått i uppdrag att ta fram förslag till en flexibel biljett som kan möta nya kundbehov.

Bakgrund till Västtrafiks yttrande

Precis som motionen beskriver har pandemin haft en stark påverkan på kollektivtrafiken. Västtrafiks kunder har efter Folkhälsomyndighetens rekommendationer ändrat beteende och reser mindre, eller inte alls, med kollektivtrafiken. Det har lett till att antalet resor gjorda med Västtrafik under 2020 och antalet sålda biljetter har minskat kraftigt. Flera undersökningar visar att distansarbete kommer att bestå till viss del och Västtrafik har därför en ny verklighet att förhålla sig till.

I och med pandemins påverkan på hela samhället är kollektivtrafiken och Västtrafik nu i ett annat läge där nya frågeställningar och behov uppkommer och där nya idéer för att möta de nya behoven välkomnas. Att se över biljettsortimentet utifrån kundernas förändrade resmönster är rimligt.

Ett av Västtrafiks fokusområden under 2021 är att ”Återfå kunderna”. En aktivitet i det området är att se över om nuvarande biljettsortiment behöver justeras eller kompletteras utifrån kundernas nya behov och resvanor. Kollektivtrafiknämnden har också gett Västtrafik i uppdrag att under 2021 arbeta med anpassningar av verksamheten utifrån bl.a. mer flexibla arbetstider och distansarbete.

Den målgrupp Västtrafik riktar in arbetet på är de som tidigare har köpt en periodbiljett men som efter pandemin kommer att resa färre dagar i veckan. De ska fortsatt kunna hitta en attraktiv biljett för sina resor.

I syfte att förstå kundernas behov och preferenser har Västtrafik nyligen genomfört en djuplodad kundundersökning baserat på servicedesign.

Intervjuerna har gett nya insikter kring kundernas resandebehov och i vilken grad nuvarande biljettsortiment möter de behoven. Insikterna används nu för att arbeta vidare med en eventuell komplettering av biljettsortimentet. Insikter som kommit från undersökningen visar att kunder inte vill genomföra alla köpsteg vid varje resa utan snarare köpa en pott med biljetter i förväg som kan aktiveras vid varje resa/resdag och ha en enkel aktivering av biljetten. Om en ny biljett införs behöver den finnas på plats i samband med att restriktionerna släpper och kunderna ska börja resa med kollektivtrafiken igen, innan andra beteenden såsom bilåkning, blir en vana. Det är av yttersta vikt att en förändring i sortimentet utgår från förståelse för kundernas behov och att lösningar tas fram i samskapande med Västtrafiks kunder. Det återstår att se om en ny flexibel biljett är genomförbar men tanke på prissättning i förhållande till andra biljetter och påverkan på intäkter.

Den förändring som föreslås i motionen, en tidskluren enkelbiljett, innebär en stor ekonomisk risk. Det är få resor som idag använder hela sin giltighetstid 90 minuter. Giltighetstiden är väl tilltagen och finns där av historiska skäl. En kortare giltighetstid till ett lägre pris skulle antagligen förflytta majoriteten av enkelbiljettsförsäljningen till den billigare och kortare biljetten vilket sammantaget innebär en påtaglig risk för ökat intäktsbortfall. Det i sin tur påverkar den ekonomiska fördelen med periodbiljetter. Det är också nya funktioner och kontrollmetoder som behöver utvecklas för att möjliggöra förslaget. Förslaget riktar sig till alla kunder som köper en enkelbiljett, dvs även sällanresenärer.

Det finns alltså en påtaglig risk att förslaget skapar ett sänkt enkelbiljettspris och blir en kostsam förändring, snarare än stimulerar resande och möter kundernas förändrade behov. Insikterna från kundintervjuerna visar att en delad enkelbiljett inte skulle möta kundbehoven.

Motionen om tidskluren biljett riktar in sig på en variant av enkelbiljett. Västtrafiks arbete med flexbiljett riktar in sig framförallt till befintliga periodbiljettskunders nya behov av att resa med kollektivtrafiken. Den nya biljetten ska möta kundernas behov i intervallet mellan enkelbiljett och periodbiljett 30 dagar. Flexbiljetten kommer därmed att rikta sig till kunder som reser regelbundet, men inte varje dag.

Västtrafiks förslag till flexbiljett bygger på samma principer som motionen lyfter, men kommer att se annorlunda ut än motionens förslag. Den föreslagna biljetten

kommer att möta de behov som kundundersökningen visat och som är genomförbart för Västtrafik och utifrån det anses motionen godkänd.

Datum 2021-03-03
Diarienummer RS 2021-01091

Styrelsen för Västtrafik AB
Kollektivtrafiknämnden

Motion av Jesper Johansson (V) och Louise Jeppsson (V) om tidskluven biljett i kollektivtrafiken

Motionen anmäldes på regionfullmäktige 16 februari 2021 § 39 och ska behandlas av regionfullmäktige inom ett år.

Inför regionfullmäktiges behandling ska regionstyrelsen se till att berörda nämnder yttrar sig över förslagen i motionen. Regionstyrelsen har valt att remittera denna motion till rubricerade för yttrande.

Nämnden ska yttra sig över om **motionens förslag till beslut**, kan eller bör genomföras, eventuell tidplan, kostnader med mera. Någon mer omfattande utredning av motionens förslag ska inte göras i samband med yttrandet över motionen. Till exempel om motionen föreslår en utredning så ska nämnden ta ställning till om en utredning bör göras och lämna förslag till regionfullmäktige. Det är regionfullmäktige som avgör om utredningen ska göras.

Nämnden ger förslag till regionfullmäktiges beslut. Förslaget till beslut kan vara:

- Regionfullmäktige bifaller motionen (förslagen i motionen ska genomföras) - Nämnden får i uppdrag att
- Regionfullmäktige avslår motionen (förslagen i motionen ska inte genomföras).
- Motionen är besvarad (ifall motionens syfte redan är uppnått genom pågående arbete eller genom andra beslut)

Ärendet ska ha rubriken ”Yttrande över motion av Jesper Johansson (V) och Louise Jeppsson (V) om tidskluven biljett i kollektivtrafiken.”

Om förslaget till beslut är att bifalla motionen ska det uppdrag som blir en följd av bifallet klart framgå i beslutsunderlaget. Vidare ska nämnden ges i uppdrag att återrapportera vidtagna åtgärder dels till motionären, dels till regionfullmäktige. Regionfullmäktige redovisar detta i samband med den årliga redovisningen av de motioner som är äldre än ett år.

Om motionens syfte redan är uppnått genom andra beslut ska det redovisas och förslaget till beslut ska vara att motionen är besvarad, eventuellt med hänvisning till sakförhållandet.

Protokollsutdrag och eventuella underlag mailas till regionstyrelsen@vgregion.se senast den 2021-07-30. Ange regionstyrelsens diarienummer.

Koncernkontoret sammanställer nämndernas yttranden. Regionstyrelsens utskott har uppdraget att bereda motioner som remitterats till utskotten, svara för eventuell remissammanställning och lägga förslag till beslut.

Med vänliga hälsningar
Britt-Marie Gustafsson
mobil: 010-44 101 42

Regionfullmäktige

2021-02-16

Motion om tidskluvna biljett i kollektivtrafiken

Västtrafik har i Coronatider dessvärre behövt avråda människor från att resa om de inte måste, vilket riskerat framställa kollektivtrafiken som otrygg och oattraktiv. Även innan pandemin har kollektivtrafiken behövt kämpa för att locka resenärer. En alltför stor andel av befolkningen reser med egen bil, i många fall korta resor som lätt borde kunna ersättas med mer hållbara alternativ.

Det finns förutom miljöskäl också viktiga hälsoskäl till att en större andel av befolkningen bör välja ett aktivt resande, det vill säga gång, cykling eller kollektivtrafik. Hög grad av stillasittande, buller, avgaser och partiklar leder till förtida död. Vi behöver ställa om och bygga hållbara städer, vilket blir svårt om en högröstad del av befolkningen kräver fortsatt fokus på bilism. Med begränsad yta behöver vi givetvis prioritera det hållbara. Under coronapandemin har kollektivtrafikens marknadsandel sjunkit och den positiva kurvan i vårt fördubblingsmål har brutits. Men det kommer en tid efter pandemin och då kan inte ambitionen vara någon annan än att vi återigen ska bli fler i regionen som väljer att resa tillsammans. Vi behöver strategier och förslag som lockar tillbaka gamla och attraherar nya resenärer.

Det finns en risk att beteendemönster att välja bilen befast under den pågående pandemin. Beteendemönster är svåra att bryta vilket kan leda till fortsatta resor med bil efter pandemin även om det rent praktiskt fungerar lika bra att resa med buss, tåg eller spårvagn. Det är också sannolikt att resmönster kan komma se annorlunda i framtiden. Den snabba digitaliseringsvågen har visat att fysiska närvaro på exempelvis möten och vissa arbetsplatser inte alltid är nödvändig. Bland dem som har möjlighet kan hemarbete även i fortsättningen bli mer vanligt.

Med en ambition om att vi ska bli fler som väljer kollektivtrafiken istället för egen bil måste kollektivtrafiken uppfattas som prisvärd och den måste vara attraktiv även för dem som efter pandemin kan komma ha ett resandebehov mellan att resa på enkelbiljett och periodbiljett.

Vi föreslår därför en utredning av ett införande av en ny slags biljett, en slags kluven enkelbiljett. Förslagsvis skulle den endast gå att köpa i appen, där resenären kan välja en vanlig enkelbiljett, eller en "tur och retur"-biljett (eller vilket namn som bättre skulle passa). När resenären väljer det senare betalar hen direkt, endast halva tiden aktiveras vid köpet och priset är märkbart lägre än för två vanliga enkelbiljetter. I appen skulle därefter retur-halvan av biljetten ligga vilande i exempelvis 12 timmar, till dess resenären väljer att aktivera den. Vi tror den tidskluvna biljetten ger möjlighet att locka gamla och nya resenärer till kollektivtrafiken och ge upphov till intäkter som annars går miste om, samtidigt som ett icke nödvändigt bilåkande skulle kunna minska. Kollektivtrafiken är regionens viktigaste medel

Vänsterpartiet Västra Götalandsregionen

för att uppnå målen i Klimat 2030 och koldioxidbudgeten. Om regionens politiker menar allvar med att ta itu med våra miljöproblem, och samtidigt arbeta förebyggande och hälsofrämjande, så är det förslag som dessa som regionen behöver genomföra.

Vi föreslår alltså:

- att regionen utreder införande av en ny slags ”tur och retur”-biljett, där giltighetstiden klyvs i två delar, och resenären själv väljer när den resterande halvan ska aktiveras, inom en väl tilltagen förfallotid.

Jesper Johansson (V)

Louise Jeppsson (V)